

Orta Vadeli Program'ın
Revizyonuna İlişkin
Değerlendirme
(2016-2018)

Ocak 2016

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Orta Vadeli Program 2016-2018 (Revize)

Ekim 2015'te 2016-2018 dönemine ilişkin olarak açıklanan Orta Vadeli Program (OVP), 11 Ocak 2016 tarihinde güncellenmiştir. Başbakan Yardımcısı Sn. Mehmet Şimşek, programın tanıtıldığı toplantıda tahminlerin güncellenmesinde özellikle yurt içinde sağlanan siyasi istikrarın etkili olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca, 64. Hükümetin Eylem Planı ile uyumlu bir şekilde

- 10. Kalkınma Planı kapsamında yer alan 25 öncelikli dönüşüm programının açıklanan takvim çerçevesinde takip edileceği ve

- öncelikli dönüşüm programları kapsamında hazırlanmış ve bir kısmı uygulamaya konulmuş Eylem planlarında yer alan 1248 adet eylemin gerçekleştirilmesi sürecinde yasal düzenlemelerin hızlandırılacağı

bir çerçeve temel alınmıştır.

OVP hazırlanırken program dönemi boyunca küresel ekonominin gündemini ise;

- gelişmekte olan ülkelerdeki yavaşlamanın ve düşük küresel ticaret hacminin,
- düşük emtia fiyatlarının ve emtia ihraç eden ülkelerdeki talep düşüklüğünün,
- gelişmiş ülke para politikaları arasındaki ayrışmanın,
- gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarında yavaşlamanın ve
- jeopolitik gerginlikler ile siyasi belirsizliklerin

oluşturacağı dikkate alınmıştır.

	2015(GT)	2016P	2017P	2018P
Büyüme (yıllık, %)	4,0	4,5	5,0	5,0
GSYH (milyar TL)	1.963	2.207	2.489	2.770
GSYH (milyar USD)	722	736	796	854
Kişi Başına GSYH (USD)	9.286	9.364	10.030	10.659
Cari Açık (milyar USD)	31,7	28,6	29,3	29,9
Cari Açık / GSYH (%)	4,4	3,9	3,7	3,5
İşsizlik Oranı (%)	10,2	10,2	9,9	9,6
TÜFE (yıllık, %)	8,8**	7,5	6,0	5,0
USD/TL*	2,7188	2,9986	3,1269	3,2436
Bütçe Açığı/GSYH (%)	1,2	1,3	1,0	0,8
AB Tanımlı Genel Devlet Borç Stoku / GSYH (%)	32,6	31,7	30,5	29,5

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

(GT) Gerçekleşme tahmini

(P) Program

(*) Açıklanan TL ve USD bazında GSYH tahminlerinden hesaplanan ortalama kur seviyesidir.

(**) Gerçekleşme

Eski ve yeni OVP tahminleri karşılaştırıldığında, büyüme, enflasyon ve bütçe açığı/GSYH oranında tahminlerin yukarı yönlü, cari açık/GSYH tahmininin ise aşağı yönlü revize edildiği görülmektedir.

		2015	2016	2017	2018
Reel GSYH Büyümesi (yıllık, %)	Eski OVP	3,0	4,0	4,5	5,0
	Yeni OVP	4,0	4,5	5,0	5,0
Enflasyon (yılsonu, %)	Eski OVP	7,6	6,5	5,5	5,0
	Yeni OVP	8,8*	7,5	6,0	5,0
Cari Açık/GSYH (%)	Eski OVP	5,2	4,9	4,7	4,4
	Yeni OVP	4,4	3,9	3,7	3,5
Bütçe Açığı/GSYH (%)	Eski OVP	1,3	0,7	0,6	0,4
	Yeni OVP	1,2	1,3	1,0	0,8

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

(*) Gerçekleşme

Önümüzdeki dönemde en büyük ihrac pazarımız olan AB'de ekonomik aktivitedeki toparlanmanın ve yurt içinde sağlanan siyasi istikrarla yatırımların canlanmasının Türkiye'nin büyüme performansına destek olacağı tahmin edilmektedir. Bu çerçevede, OVP'de büyüme 2016 için daha önce öngörülen %4'ten %4,5'e, 2017 için %4,5'ten %5'e yükseltilirken, 2018 için %5 düzeyinde sabit tutulmuştur. Bununla birlikte, özel sektörün yatırım harcamalarında öngörülen büyüme hızının iddialı olduğunu, özellikle sanayi sektöründe üretimde verimliliği artırmaya yönelik politikalar vasıtasıyla toplam faktör verimliliğinin büyümeye katkısının artırılacağı yönündeki hedefe, program döneminde ulaşılmasının güç olduğunu düşünüyoruz.

Bütçe açığı/GSYH oranı tahmini 2015 için %1,3'ten %1,2'ye revize edilirken, 2016 yılında seçim vaatlerinin etkisiyle bu oranının %0,7'den %1,3'e yükseleceği öngörülmüştür. Takip eden yıllarda söz konusu oran yeniden tedrici bir düşüş eğilimine girmektedir.

Dış ticaret tahminleri değerlendirildiğinde ise,

- program dönemi boyunca yıllık ortalama bazda ihracatın ithalattan daha hızlı artacağını,
- petrol fiyatlarının 2016 yılında da azalma eğilimini koruyacağı ancak daha sonra sınırlı bir artış göstereceği varsayımı altında 2016 yılında 33 milyar USD olması beklenen enerji ithalatının 2018 yılında 51,6 milyar USD'ye yükseleceğinin,
- yakın coğrafyamızdaki olumsuz siyasi dalgalanmaların azalacağı varsayımıyla 2016 yılında 27 milyar USD olacağı tahmin edilen seyahat gelirlerinin 2018 yılında 31,8 milyar USD'ye ulaşacağını

dikkate alındığı bir çerçeve çizildiği görülmektedir.

Öte yandan, enerji ithalatının artmasının beklendiği bir dönemde ihracatın ithalattan daha güçlü bir performans sergilemesinin iyimser bir beklenti olduğunu, seyahat gelirleri açısından ise Rusya'nın etkisinin azımsandığını düşünüyoruz. Dolayısıyla, ekonomik büyümenin de ivme kazandığı bir konjonktürde, cari açık/GSYH oranının program döneminde OVP tahminlerinin daha üzerinde gerçekleşebileceğini değerlendiriyoruz.

OVP'de ekonomide beklenen büyüme eğilimi, TL'deki değer kaybı ve petrol fiyatlarındaki artış öngörüsü birlikte değerlendirildiğinde, 2018 yılında %5'lik enflasyon hedefine ulaşılmasının da gerçekçi olmadığını düşünüyoruz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.
